

միայն գտնուեցաւ միաբանութե՛դէմ
գրող, միթէ իրեն գրչին չափ չկա՞ր
ուրիշ աւելի կտրուկ գրիչ ունեցող
խելքի տէր մարդ մի, քննող միտք մի :
Ինքը դեռ ասկէ չմեկնած հաղորդած
էր անշուշտ սոյն զըպարտութեանց
մէկ մասը նաեւ Օսմանի հանդէսին
խմբագրին, որ միամտութեամբ իւր
121 թուոյն մէջ զանոնք յիշելով խելք
կը սորվեցընէր Սրբազան Պատրիարք
Հօր, և մինչեւ անդամ անոր Լուս-
բեւական պաշտօնը վարելու միամտու-
րէն կը յանդգնէր :

Լշտ պատուելին եթէ իւր բա-
րեկամ և բարերար Պ. Վառ. ինչափ
բարուց հեղուծիւն, և առանց կը-
րից սիրտ մի ունենար և ոգւոյ բա-
րեպաշտութիւն, անտարակոյս չպի-
տի յանձն առնոյր դիմախօսելու Ս.
Լթոռոյն միաբանութեան դէմ, որ
զինքը իբրեւ ճշմարիտ քրիստոնեայ
հայ ընդունեց, իբր ազգասէր մի
նկատեց, և իբր բարեպաշտ՝ թերեւս
կարեկցեցաւ ալ հետը : Չեմք ուզեր
իւր մէջ բերած զըպարտութեանց
նիւթերը հոս կրկնելով զանոնք մի
առ մի ջրել, նախ՝ երկարութենէ
փախչելով, երկրորդ՝ անոր համար որ

հասարակութիւնը շատ կարգալով
այս օրինակ պարսաւանաց յօդուած-
ներ, անալի պարբերութիւններ, վա-
տահամբաւութեան ճառեր, ճան-
չած է անոնց արժէքը, և գիտէ թէ
ի՞նչ աստիճանի յարգ ընծայել պէտք
է անոնց, և գրեթէ այսպիսի յօդ-
ուածներու քարան առնուած է : Եթէ
ողջախոհ հասարակութե՛ վերայ չու-
նենայինք այս վատահուծիւնը և ե-
թէ օրհնեալ Լզգիս առ սուրբ Լթո-
ռըս ունեցած ճշմարիտ համոզմանը
միամիտ չըլլայինք, այս տեսակ գրիչ-
ներու պատասխանելու հոգը վրանիս
պիտի ծանրանայր : Լյս էր պատճա-
ռը որ անցեալները Չիլինկիրեան Բա-
կոբ վարդապետի ստորագրութեամբ
տպուած պարսաւագրքին անտանելի
բարբառմունքներուն և տարօրինակ
հաշիւներուն չուղեցինք պատասխա-
նել : Չսխալեցանք մեր վատահու-
ծեանը մէջ, Լզգային Վարչութիւ-
նը ճանչնալով անոր ստութիւնները,
իւր արհամարհութեամբը հատու-
ցում ըրաւ Չիլինկիրեանին, որ ու-
րիշ մասնաւոր անձանց կողմէ ալ կը-
րեց իւր արժանաւոր փոփոխութիւն-
ները ի պարծանս իւր պատուոյն :

ԻՂՁ ՈԳԻՈՅ ԸՌ ՍՈՒՐԲՆ ՍԵՂԻՄ Թ

Ըռ քեզ, Սաղիմ, աղէկիզեալ, իղձ 'ի բերանս, ո՛հ, պատարուն,
Թռեայ ոգով բարձուսո լերանց, 'ի Վարագայ քաղցր Հայրենոյն,
Ընդ Ըրաբայ Սաբայ արքայս, կոխեմ զշրթունս յաղքատ մարիկդ,
Ոչ ըստ նոցա ոսկի, կնդրուկ, միայն տամ քեզ բոլոր սրտիկս :

(1) Սոյն չափաբերական յօդուածոյս հեղինակ Ըր-
ժանապատիւ Եղիշէ վարդապետը, որ Գերապատիւ
Խորմեան Մկրտիչ վարդապետի աշակերտներէն է,
քանի մի շաբաթէ ի վեր սուրբ քաղաքս ուխտի ե-
կած ըլլալով, օգոստոսի վերջերը մեկնեցաւ ի Կոստան :

գընուպոյլս, ուսկէ պիտի վերադառնայ ի Վարագ-
յուխտ իւր : Յիշեալ ուսումնական և շնորհազարդ
վարդապետը ազգասիրութեամբ յանձնառու եղաւ
Սիօնի գործակալութիւնը Վանայ քաղաքի և անոր
վեճակին մէջ :

Սիրտ որ մանուկ մատաղ տիոց փղծկեալ վառէր ողորմ 'ի լաց ,
զԱյր քո ցածուն ողջագութեալ , տեղի ծննդեանդ ընդ հէգ հովուաց ,
է՛ր Բէթլէհէմ , սիրոյդ ջերմին արեան յորդեաց գետ մեր յաշխարհ ,
Աւալ թաւալ կտրիճքն Հայոց , ախ , ուն 'ի ձիգ դրկեցին մահ :

Օտերն Արագաց , Վարագ , Գրգուռ , ընդ Արտոսի հառաջք ետուն ,
ջոհ էն քաջերս , Օրհն անմահ , հա սէգն Սասիս եւս տայ հեծիւն ,
Վասպուրական փոյթ 'ի ծագացն , ուստի , Սաղիմ , հասի առ քեզ ,
Կարօտդ յոսկերս հիւծեալ 'ի վաղ , թառաջս առ կարմրիկ Յիսուսդ հեզ :

Բնդ վէհ նախնեացս մեծահաւատ , կայծիկ մի եւս յինէն ընկալ ,
Որ արդ արտօսը ի կուրծս չըջիմ , զպերճն թողեալ Վան վարդավառ ,
Նուիրական որչափ որ քեզ Հայկայ քնար հնչէ Սասեաց ,
Այլ ախ ձայնիկ հիգոյս նուաղ , յայրիգ , Տէր իմ , հողս տայ հառաջ :

Հողոյդ , Սաղիմ , մեռնիմ քարսւտ . ուր բոկիկ շուրջ եկ Սեսիայն ,
Ո՛հ , զի անմեղ դառնուկ Աստուածն , 'ի վէրս անմռունչ չեբարձ կական ,
Քեզ , Գողգոթայդ սարսափելի , զենարան , Էհ , ահաւորին ,
Կողկող 'ի դէմս յերեսս անկեալ , լիզեմ զքարն՝ արեամբ Փրկչին :

Կուրծքս կարեւէր յոտս Խաչելոյդ կամ , ցօղ աչացս շնորհեա բուժիչ ,
Սիրոյդ ծարաւ այրէ մրկէ զսիրտ հիգոյս , բարձեալ ախ ձիչ ,
Փուշ պսակիդ և պատանոյդ տամ ես համբոյր , տապանդ 'ի գիրկս ,
Ախ , Աստուած իմ , Աստուած Յիսուս , ունայն չդառնամ հէգ Հայրենիքս :

Բոցով սիրոյդ վառի սիրտ իմ , զոր քեզ նուիրեմ ընդ քնարիս ,
Քո սուրբ Շիրմիդ զոհեմ զանձն իմ , Գողգոթայիդ ձօնեմ զհոգիս ,
Թագ անթառամ Հայկայ գլխոյն , սուրբըդ Յակօբ վէհ Գլխագիր ,
Ա՛ռ զիզձս իմ յերիկամանցս , տուր Տեառն հաշտել ընդ մեր երկիր :

Կայ , զի մեկնիմ ես լալագին , թողեալ զվայրըդ մշտալոյս ,
Այլ ընդ զեփիւռն Վանայ սարից յուղեմ զհաւատս , զսէր , զոյս ,
Ախ հեռանամ յիմ քաղցր երկիր , Աւետեաց սուրբ , մնա՛ , լուսնիկ ,
Ի Հայաստան , ցօղեա , Տէր , գութ . թէ ոչ՝ չեն պէտք ինձ կեանք դառնիկ :

յԱՆՈՒՍԱԴԵՅ , 25 յուլի 1866 :

ԵՂԵՂԻ ՎԱՐԴԱՊԵՏ

Ս. ՍԵՐՈՒՄԵՆԻԱՆ ՎԱՆԵՅԻ , յուլիէն Վարագայ :

Պ Ա Տ Մ Ա Կ Ա Ն

Սարգսիս-Բէն ուղեւոր-Բէն Տ. Գրիգորի Շէյալի Պարիսի Ս. Արհիման
յԱՆՈՒՍԱԴԵՅ Ի Կ. Պօլս :

(Տես թիւ 8. Էրես 122.)

Եւ անտի գնացաք ի սուրբ Աստուածածնի եկեղեցին , և անդ լուաք

զմահ Տեառն Աբրահամու հայրապետին թէքիրտաղցւոյ , որ ի սուրբ Լիւծիածին ի նոր կիրակէին առ Աստուած փոխեալ և թաղեալ են ի Շուղակաթ . հոգւոյ նորա Աստուած ուղորմի : Եւ անտի գնացաք յԱւսիւտար . և յետ քանի աւուրց վասն տնի գիւտի նշխարաց սրբոյն Գրիգորի